

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งในบทนี้ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังหัวข้อตามลำดับดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 วิธีดำเนินการวิจัย
- 5.3 สรุปผลการวิจัย
- 5.4 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.5 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(1) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 750 คน และข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิจำนวน 320 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,070 คน

(2) กลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan แล้วนำมาเทียบสัดส่วนเป็นรายชื่ออำเภอ และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 429 คน จากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 254 คน และข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจำนวน 175 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนาการขึ้น จากเครื่องมือการวิจัยของ นายจันทน์ เสนาหาญ และของ นายสุวัฒน์ ประเสริฐสังข์ โดยผ่านความเห็นชอบและการตรวจสอบแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน ดังรายชื่อในภาคผนวกเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้ กับบุคลากรที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเท่ากับ 0.961

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปให้กับกลุ่มตัวอย่างและเก็บจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองระหว่าง วันที่ 1 มีนาคม - 10 เมษายน 2539 โดยส่งไป 429 ชุด สามารถเก็บรวบรวม ข้อมูลคืนได้ 428 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.77

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้รวบรวมได้ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้

(1) ข้อมูลที่เกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละเสนอเป็นตารางประกอบบรรยายความเรียง

(2) ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 6 ด้าน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ โดยใช้ t-test

5.3 สรุปผลการวิจัย

5.3.1 สภาพภาพของกลุ่มตัวอย่างทั้งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 78.50 มีอายุระหว่าง 35-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.59 มีอายุราชการ 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 49.07 มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 79.91

5.3.2 พฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ ด้านการประสานงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผล ในภาพรวมและรายด้านมีพฤติกรรมการบริหารงานอยู่ในระดับ "มาก" ทุกด้าน

5.3.3 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ ด้านการประสานงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผลตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ พบว่า โดยภาพรวมทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 5 ด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านมนุษยสัมพันธ์

พฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จาแนกเป็นรายด้าน
สรุปผลได้ดังนี้

- 1) ด้านการวางแผน พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานทุกรายการปฏิบัติอยู่ในระดับ
"มาก" อันดับแรกคือ การวางแผนให้สอดคล้องกับนโยบาย สปช./สปจ./สปอ./ก.
- 2) ด้านการตัดสินใจ พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานทุกรายการปฏิบัติอยู่ในระดับ
"มาก" อันดับแรกคือ การตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงาน
- 3) ด้านการประสานงาน พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานทุกรายการปฏิบัติอยู่ในระดับ
"มาก" อันดับแรกคือ การประชุมปรึกษาหารือคณะกรรมการที่รับผิดชอบก่อนการดำเนินงาน
- 4) ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานทุกรายการปฏิบัติอยู่ในระดับ
"มาก" อันดับแรกคือ มีความสามารถในการเป็นประธานในที่ประชุม
- 5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานทุกรายการปฏิบัติอยู่ในระดับ
"มาก" อันดับแรกคือ การให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ต้องการพบได้พบตลอดเวลา
- 6) ด้านการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผล พบว่า พฤติกรรมการบริหารงาน
ทุกรายการปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" อันดับแรกคือ การจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมกำกับนิเทศและ
ประเมินผลงาน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และข้าราชการ
ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอ จาแนกเป็นรายด้านได้สรุปผลได้ดังนี้

- 1) ด้านการวางแผน พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานทุกรายการโดยภาพรวมไม่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นรายการ การนำผลการประเมินผลการ
ปฏิบัติงานที่ผ่านมาเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนและการจัดทำแผนกำกับและนิเทศทั้งสองรายการ
พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) ด้านการตัดสินใจ พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานทุกรายการ โดยภาพรวม
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นรายการ ความเด็ดขาดในการตัดสินใจ
พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ด้านการประสานงาน พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานทุกรายการโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นรายการ การตรวจสอบงานที่ได้รับ มอบหมายทุกระยะทุกขั้นตอน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานทุกรายการโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นรายการ การชมเชยผู้ร่วมงาน เมื่อปฏิบัติงานสำเร็จ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานทุกรายการ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นรายการการให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง กับเพื่อนร่วมงาน การให้โอกาสผู้ทำงานบกพร่องได้ทำงานแก้ตัวใหม่ การให้ผู้บังคับบัญชาหรือ ผู้ต้องการพบได้พบตลอดเวลา การรู้จักผู้ร่วมปฏิบัติงาน การเป็นผู้ให้ในโอกาสอันควร การชี้ วาจาที่สุภาพและให้เกียรติผู้ร่วมงานทุกรายการดังกล่าว พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6) ด้านการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผล พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานทุก รายการโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 การอภิปรายผลการวิจัย

5.4.1 ผลจากการวิจัย การศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประมณ ศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีประเด็นนำมอภิปรายดังนี้

1) ด้านการวางแผนจากผลการวิจัย พบว่า หัวหน้าการประมณศึกษาอำเภอ ได้มี การวางแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายของ สปช./สปจ./สปอ./ก. ทำให้เกิดความ ร่วมมือและประสานงานประสานแผนและโครงการทั้งในหน่วยงานเองและระหว่างกรม กอง ต่าง ๆ โดยหัวหน้าการประมณศึกษาอำเภอให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานของ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรที่ทำหน้าที่ วางแผนอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ชูศรี อุดมกุลศรี (2532) การวางแผน โดยให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการวางแผนนั้น ทำให้รู้ถึงสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอได้อย่างละเอียดและครอบคลุม สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

สามารถระดมความคิดอันหลากหลายมาเลือกเอาสิ่งที่ดีที่สุด สามารถตอบสนองความต้องการของ
 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหน่วยเหนือได้อย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญเป็นการ
 แสดงให้ผู้ร่วมงานเห็นว่า ผู้ร่วมงานทุกคนเป็นบุคลากรที่สำคัญในการบริหาร ทำให้ผู้ร่วม
 งานมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ มีความรักสำนักงานการประถมศึกษา
 อำเภอ อยากทำให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนา และ
 ผลสุดท้ายประโยชน์ก็จะตกอยู่กับนักเรียนอันเป็นจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ดังนั้นในการดำเนินการวางแผนสิ่งสำคัญที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จะต้องคำนึง
 ถึงอยู่เสมอว่าต้องให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมในการปฏิบัติงานตรงับคำที่ว่า
 "ร่วมกันคิดและร่วมกันทำ" จะทำให้เกิดผลดีกว่า "แยกกันคิดและแยกกันทำ"

2) ด้านการตัดสินใจ พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษา
 อำเภอ หัวหน้าการมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าตัดสินใจ มีใจกว้างและรับฟังความคิดเห็น
 ของผู้ร่วมงานประกอบการตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ใช้ข้อมูล
 และเหตุผลในการตัดสินใจรับผิดชอบการตัดสินใจของตนเอง ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลประโยชน์
 ของหน่วยงาน มีการทบทวนการตัดสินใจใหม่เมื่อมีการตัดสินใจผิดพลาด มีความเด็ดขาดในการ
 ตัดสินใจ ทองอินทร์ วงศ์โสธร (2523) ได้กล่าวถึงการตัดสินใจว่า การให้บุคลากร
 ในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการดำเนินงานนี้จะยอมทำให้เสียขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากร
 ดีขึ้น มีความกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น มีการวิจัยต่างประเทศ ซึ่งยืนยันว่าครูซึ่งมี
 โอกาสร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาของโรงเรียนจะมีความกระตือรือร้นในการทำงานมาก
 กว่าครูที่มีส่วนร่วมในการบริหารน้อย ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริ เจริญวัย
 (2533) พบว่า สมรรถภาพทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนได้แก่ ความกล้าตัดสินใจ

3) ด้านการประสานงานผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีการประสาน
 งานโดยการประชุมปรึกษาหารือคณะกรรมการที่รับผิดชอบก่อนการดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้บุคลากร
 มีความเข้าใจในการดำเนินงานตรงกัน สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายประสงค์ ก่อให้เกิดความ
 ร่วมมือร่วมแรงกันทำให้การทำงานเป็นไปในลักษณะทีมงาน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการ
 ศึกษาของโรงเรียนในสังกัด

ดังนั้นในการประสานงานในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สิ่งสำคัญคือ หัวหน้าการ
 ประถมศึกษาอำเภอต้องมีการประชุมเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรที่

เกี่ยวข้องกับรับผิดชอบในการดำเนินงานของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงความมุ่งหวังของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และแนวทางในการปฏิบัติงาน แต่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอต้องมีความสามารถในการประชุมชี้แจงเรื่องราวต่าง ๆ ต่อผู้เกี่ยวข้องได้ และต้องมีทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ด้วย เพราะจะทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจจากเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทำให้การบริหารสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเป็นไปด้วยความราบรื่นและประสพผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ด้านการติดต่อสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีการติดต่อสื่อสารโดยมีความสามารถในการเป็นประธานในที่ประชุม ซึ่งการประชุมเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องใช้เป็นส่วนประกอบในการปฏิบัติงาน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรตระหนักอยู่เสมอว่า การประชุมเป็นการกำหนดข้อตกลงร่วมกัน และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ต้องใช้เทคนิคให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์มากที่สุด และเลือกรูปแบบการประชุมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประชุม จะช่วยให้การประชุมบรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น เพราะการประชุมจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้ประชุมเป็นสำคัญ

ดังนั้นการติดต่อสื่อสารหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ควรจะมีบทบาทและหน้าที่ของประธานในที่ประชุมตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) ได้กล่าวถึงดังต่อไปนี้

- 1) เปิดประชุมเมื่อถึงเวลาที่กำหนดและมีสมาชิกมาครบองค์ประชุม
- 2) แจ้งเรื่องที่จะพิจารณาตามระเบียบวาระการประชุม
- 3) อนุญาตให้สมาชิกได้อภิปรายตามระเบียบการประชุม
- 4) นำผู้ตติหรือข้อเสนอที่ขอด้วยระเบียบเข้าสู่ที่ประชุม
- 5) ขอให้ที่ประชุมออกเสียงลงคะแนน
- 6) ประกาศผลการออกเสียงลงคะแนน
- 7) ป้องกันมิให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องใด ๆ อันไม่มีสาระ
- 8) บังคับการให้เป็นตามข้อบังคับเกี่ยวกับการอภิปรายตลอดจนระเบียบและมารยาทในที่ประชุม

ที่ประชุม

- 9) ดำเนินกิจการต่าง ๆ ในหลักลงไปด้วยดีรวดเร็วโดยไม่ขัดกับสิทธิของสมาชิกผู้เข้าร่วมประชุม
- 10) ตอบคำถามของสมาชิกที่ถามเกี่ยวกับการประชุมและข้อเท็จจริงประกอบการศึกษาในที่ประชุม
- 11) วินิจฉัยปัญหาทั้งหมดที่เกี่ยวกับการประชุมในกรณีที่สมาชิกอุทธรณ์
- 12) ลงนามรับรองในนามของที่ประชุม
- 13) ประกาศปิดประชุมเมื่อถึงเวลากำหนดหรือเมื่อที่ประชุมมีมติให้ปิด

5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ต้องการพบได้พบตลอดเวลา ซึ่งจากพฤติกรรมการบริหารงานดังกล่าวจะทำให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ แก้ไขปัญหาในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ด้วยวิธีประนีประนอมมีการประชุมชี้แจงปัญหาแก่บุคลากรทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว เพราะวามนุษยสัมพันธ์ในการบริหารเป็นกระบวนการในการจูงใจให้คนปฏิบัติงานร่วมกัน และสามัคคีกัน โดยพยายามที่จะเข้าใจถึงคุณค่าของคนทุกคนยอมรับในความเป็นมนุษย์ด้วยกัน เคารพในความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นมีความต้องการที่จะทำงานร่วมกับบุคคลหรือหมู่คณะ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำงานดำเนินไปด้วยดี และเกิดผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่ยอมรับร่วมกัน

ดังนั้นในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรจะต้องยึดค่านิยมหลัก ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2528) ได้กล่าวไว้ดังนี้

พูดโดยรู้จักใช้คำถาม	เพื่อให้ได้รับความร่วมมือ
มีกิริยาน่าเชื่อถือ	หมั่นฝึกปรือทางที่
ฟังให้มากพูดแต่พอ	มีความเชียวรอบคอบ
มองผู้อื่นในแง่ดี	ยิ้มแย้มพาทักทาย
รู้จักวิพากษ์วิจารณ์	เห็นบริวารเสมอ
ชมเชยผู้อื่นเป็นนิจ	เสริมให้กำลังใจด้วยคำดีศรีของคน

6) ด้านการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผล พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ด้านการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผล โดยมีการจัดตั้ง

คณะกรรมการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผลงาน การกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน การประชุมเพื่อประเมินผลงานเป็นระยะ ๆ ซึ่งการที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมีการจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผลงานของบุคลากรได้นั้น นับเป็นสิ่งที่ดี ทำให้ทราบว่า การปฏิบัติงานของบุคลากรในเรื่องต่าง ๆ ได้รับการปฏิบัติหรือไม่มากนักเพียงใด และผลเป็นอย่างไรหากประสบผลสำเร็จก็ควรมีการชื่นชมยินดี และพัฒนาให้ยิ่งขึ้น หากมีปัญหายุทธวิธีควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ตรงเป้าหมายอย่างมีระเบียบ และมีประสิทธิภาพ ทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและเชิงเวลา

ในการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผลงานนั้น หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอสามารถเก็บรวบรวมผลงานที่ผ่านมาได้ไว้ประกอบการตัดสินใจในการวางแผนต่อไปได้ ควรมีการนิเทศการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกระยะ ตั้งแต่ก่อนการปฏิบัติงาน ขณะปฏิบัติงาน และเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานควรนำผลการรายงานผลต่อหน่วยเหนือเป็นระยะ ๆ

5.4.2 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีประเด็นนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ด้านการวางแผน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในรายการการนำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผน และการจัดทำแผนภายในและนิเทศ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจะให้ความสำคัญทั้งสองรายการมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการในสำนักงานทั้งนี้เป็น เพราะกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งในด้านความรู้ ด้านประสบการณ์ ด้านจิตใจด้านร่างกายและด้านอารมณ์ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ ครู ข้าราชการ และข้าราชการพลเรือนซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชา และรับคำสั่งโดยตรงจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และอยู่ใกล้ชิดกับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอมากที่สุด ข้อมูเห็นพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอในแต่ละด้านเป็นประจักษ์ทุกด้าน จึงมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 รายการดังกล่าว

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอจะต้องนำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผน และการจัดทำแผนภายในและนิเทศมาปฏิบัติ และให้ข้าราชการใน

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ มีส่วนร่วมทุกคนเพื่อข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จะได้ยอมรับในพฤติกรรมการบริหารงานดังกล่าว

2) ด้านการตัดสินใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในรายการความเจตนาในการตัดสินใจ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าเป็นหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ปฏิบัติมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานอยู่ที่โรงเรียนอาจจะรู้เห็นการตัดสินใจของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ได้น้อยครั้งกว่าข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จึงทำให้ความคิดเห็นในรายการดังกล่าวแตกต่างกัน

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอจะต้องแสดงความเจตนาในการตัดสินใจของตนเองในทุกเรื่องให้มากครั้งเพื่อที่ข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจะได้ปฏิบัติตาม และให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการบริหารงานในการตัดสินใจของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

3) ด้านการประสานงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในรายการการตรวจสอบงานที่ได้รับมอบหมายทุกระยะ ทุกขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นว่าการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทุกระยะทุกขั้นตอน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอปฏิบัติมากกว่าความคิดเห็นของข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองในทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย และมีการจัดทำปฏิทินการประเมินไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองได้รับการประเมินบ่อยครั้งจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ แต่ข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการจะประเมินผลการปฏิบัติงานทุกวัน โดยการสังเกตทำให้ข้าราชการในสำนักงานไม่รู้สึกว่าตัวเองถูกประเมินความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มในรายการดังกล่าว จึงแตกต่างกัน

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ควรจะมีขั้นตอนในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ให้ชัดเจนมีปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อให้ข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเห็นความสำคัญของการประเมินผลงานของตนเองมากยิ่งขึ้น

4) ด้านการคิดต่อสื่อสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในรายการการชมเชยผู้ร่วมงาน เมื่อปฏิบัติงานสำเร็จกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าการชมเชยผู้ร่วมงานเมื่อปฏิบัติงานสำเร็จ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอปฏิบัติมากกว่าความคิดเห็นของข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอจะมอบหมายงานนโยบายที่สำคัญของตนเองให้ผู้บริหารโรงเรียนไปปฏิบัติ เช่น โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โครงการอาหารกลางวัน โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นต้น เสร็จแล้วแต่ละปีจะมีการประกวดกิจกรรมดีเด่นดังกล่าวทุกโครงการและจะมีการมอบเกียรติบัตรและประกาศนียบัตรให้ทราบโดยทั่วกัน จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าการประถมศึกษาอำเภอปฏิบัติพฤติกรรมดังกล่าวมากที่สุดในส่วนของข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จะชมเชยผู้ร่วมงานโดยส่วนรวมและไม่มีเกียรติบัตร และประกาศนียบัตรให้ทราบโดยทั่วกันเหมือนผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอ จึงทำให้การแสดงความคิดเห็นในพฤติกรรมดังกล่าวแตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอจะต้องแสดงพฤติกรรมการชมเชยผู้ร่วมงาน เมื่อปฏิบัติงานสำเร็จในส่วนของการข้าราชการในสำนักงานให้มากยิ่งขึ้น ควรจะมีเกียรติบัตรและประกาศนียบัตรให้ทราบโดยทั่วกัน ซึ่งจะทำให้ข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ แสดงความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารงานดังกล่าวของหัวหน้าการมากขึ้น

5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในรายการการยกย่องให้ความสำคัญแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยเท่าเทียมกัน การใกล้ชิดประนีประนอมหรือระงับความขัดแย้งของเพื่อนร่วมงาน การให้เกียรติและยกย่องผู้กระทำความดี การแสดงความยินดีกับบุคคลอื่นที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน และส่วนตัว การมีใจเป็นกลางไม่ลำเอียง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 5 รายการดังกล่าว หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอปฏิบัติมากกว่าความคิดเห็นของข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งประกอบไปด้วย ศึกษานิเทศก์ ข้าราชการครู ข้าราชการและข้าราชการพลเรือน ซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชา และรับคำสั่งโดยตรง

จากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ มากที่สุดย่อมเห็นเหตุการณ์การบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ทั้ง 5 รายการ ดังกล่าวเป็นประจักษ์พยาน ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนซึ่งมีการปฏิบัติงานด้าน มนุษย์สัมพันธ์ใน 5 รายการดังกล่าวด้วยตนเองมากกว่า จึงเข้าใจสภาพการณ์ของหัวหน้าการ ประถมศึกษาอำเภอเป็นอย่างดี ดังสรุปอีกที่ว่า "รู้เขา อกเรา" หรือ "รู้เขา รู้เรา" จึงทำให้ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันทั้ง 5 รายการ ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาและข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในด้านมนุษยสัมพันธ์ ที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีทั้งหมด 6 รายการ คือ การให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน การให้โอกาสผู้ทำงานมาพร้อมได้ทำงานแก้ตัว ใหม่ การให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ต้องการพบได้พบตลอดเวลา การรู้จักผู้ร่วมปฏิบัติงาน การ เป็นผู้นำในโอกาสอันควร การใช้วาจาที่สุภาพและทำให้เกิดกับผู้ร่วมงาน พฤติกรรมทั้ง 6 รายการ ดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอได้แสดงพฤติกรรมดังกล่าวต่อผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการใน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยเท่าเทียมกันเพราะพฤติกรรมทั้ง 6 รายการเป็นพฤติกรรม พื้นฐานของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกับคนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ บรรจง ชูสกุลชาติ (2532) ที่กล่าวว่า การกิจที่สำคัญของผู้นำที่ดีต้องทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธา โดยผู้นำต้องยึดหลักการดังนี้คือ "รู้จักตน รู้จักงาน และรู้จักท้องถิ่น" และสอดคล้องกับแนวนโยบายของคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (2535) กำหนดคุณสมบัติที่ดีของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอไว้ดังนี้คือ เป็นผู้มีความรู้ดี หมายถึง มีความรู้ในเรื่องทั่วไปในเรื่องการศึกษา นโยบายปัญหาอุปสรรคของงานใน บทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รู้กฎหมายระเบียบแบบแผนสามารถนำไปใช้ในการบริหารได้เป็นอย่างดี และเป็นผู้มีความประพฤติดี หมายถึง เป็นนักบริหารที่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้บังคับบัญชา ทั้งในเรื่องการครองตน ครองคน และครองงาน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาเคารพนับถือ เชื่อถือ และสามารถบังคับบัญชาได้เต็มที่ เช่น เป็นคนตรงต่อเวลา เป็นผู้ที่สุภาพไม่เล่นการพนัน ไม่เจ้าชู้ มีความเป็นกันเอง มีความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียร ดังคำขวัญที่ว่า "ซื่อสัตย์ หากเพียร เรียนรู้ สู้งาน" และเป็นนักบริหารที่ดี หมายถึง เป็นผู้บริหารที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้คือ เป็นผู้นำในการ บริหารงาน ส่งเสริมยกย่องให้เกิดความดีในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน รับฟังความคิดเห็นของ เพื่อนร่วมงาน เช่น การวางแผน แบ่งงาน ควบคุม ติดตามผลงานและประเมินผลงาน และสามารถ

ปกครองผู้ได้บังคับบัญชา ให้ผู้ร่วมงานมีขวัญกำลังใจและร่วมมือในการทำงานอย่างเต็มที่ จากเหตุผลที่กล่าวมา จึงส่งผลให้ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในด้านมนุษยสัมพันธ์ทั้ง 6 รายการไม่แตกต่างกัน

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรจะแสดงพฤติกรรมการบริหารงานในด้านมนุษยสัมพันธ์ในรายการขบถองให้มีความสำคัญแก่ผู้ได้บังคับบัญชาโดยเท่าเทียมกัน การใกล้ชิดประนีประนอมหรือระงับความขัดแย้งของเพื่อนร่วมงาน การให้เกียรติและยกย่องผู้กระทำความดี การแสดงความยินดีกับบุคคลอื่นที่ประสบความสำเร็จในการทำงานและส่วนตัว การมีใจเป็นกลางไม่ลำเอียงแก่ข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ให้มากกว่าเดิมเพื่อที่จะได้รับการยอมรับจากข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งจะทำการปฏิบัติงานในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6) ด้านการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างไม่เห็นความแตกต่างในบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในด้านการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผล ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะได้รับการปฏิบัติในด้านการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผลเท่ากันทั้งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพราะในแต่ละปีหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการขึ้น แผนดังกล่าวจะต้องส่งให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนและแจ้งให้ข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกคนเช่นเดียวกันเพื่อให้เป็นผู้มีอำนาจในการปฏิบัติงานในแผนดังกล่าวจะมีขั้นตอนในการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองคิดว่าตัวเองได้รับการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผลจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ โดยเท่าเทียมกันความคิดเห็นในด้านการกำกับนิเทศและประเมินผล จึงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรจะรักษาและพัฒนาพฤติกรรมการบริหารงานด้านการกำกับนิเทศและประเมินผลงานที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันให้ดียิ่งขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและข้าราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยอมรับและสนับสนุนพฤติกรรมดังกล่าวต่อไป

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

1) ด้านการวางแผน

(1) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรนำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผน

(2) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรจัดทำแผนกำกับและนิเทศการปฏิบัติตามแผน

(3) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรดำเนินการประเมินผลโครงการก่อนนำไปปฏิบัติ

2) ด้านการตัดสินใจ

(1) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรมีความเด็ดขาดในการตัดสินใจ

(2) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรมีการทบทวนการตัดสินใจใหม่ เมื่อมีการตัดสินใจผิดพลาด

3) ด้านการประสานงาน

(1) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรตรวจสอบการปฏิบัติงานที่มอบหมายทุกระยะทุกขั้นตอน

4) ด้านการติดต่อสื่อสาร

(1) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรมีการชมเชยผู้ร่วมงานเมื่อปฏิบัติงานสำเร็จ

(2) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรรู้จักใช้คำพูดที่เหมาะสมต่อนักผู้ร่วมงาน และมีความอดทน รับฟังความคิดเห็นและคำชี้แจงของผู้ร่วมงาน

5) ด้านมนุษยสัมพันธ์

(1) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรมีการไกล่เกลี่ยประนีประนอมหรือระงับความขัดแย้งของเพื่อนร่วมงาน

(2) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรมีการยกย่องให้ความสำคัญแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเท่าเทียมกัน

(3) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรรีให้เกียรติและยกย่องผู้กระทำความดี

(4) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรแสดงความยินดีกับบุคคลอื่นที่ประสบความสำเร็จในการทำงานและส่วนตัว

(5) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรมีใจเป็นกลางไม่ลำเอียง

(6) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรรู้ใจผู้ร่วมปฏิบัติงาน

6) ด้านการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผล

(1) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรมีการจัดทำรายการประเมินผลงานที่มีคุณภาพ

(2) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอควรมีการใช้ข้อมูลประกอบการประเมินผลงาน

5.5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

1) ควรจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนากระบวนการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกเรื่องโดยเฉพาะในเรื่องการวางแผนและเรื่องการควบคุมกำกับนิเทศและประเมินผล

2) ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภออย่างสม่ำเสมอ

5.5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1) ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของพฤติกรรมการบริหารงานในแต่ละด้านในอันที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

2) ควรมีการศึกษารวบรวมเรื่องเดียวกันนี้ในท้องที่อื่น ๆ เพื่อจะดูว่าความคิดเห็นของข้าราชการแห่งอื่นแตกต่างหรือเหมือนกัน

3) ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบกระบวนการ การควบคุม กำกับนิเทศและประเมินผล การปฏิบัติที่เหมาะสมในหน่วยงาน